

Lier kommune

Fra utenforskap til innenforskap

Handlingsplan mot ungt utenforskap i Lier kommune

Innhold

Innledning.....	3
Strategisk forankring	3
Hva er ungt utenforskap?.....	4
Hvem er målgruppen for innsatsområdene i planen?	4
NEET - gruppen.....	5
Oppvekstprofil.....	6
Ungdata	7
Oppfølgingstjenesten	9
Innsiktsarbeid	10
Hovedfunn	11
Innsatsområder	12
1. Samordning og strukturering av arbeid mot ungt utenforskap.....	12
2. Alternative opplæringsarenaer	13
3. Flere innganger til arbeid	13
4. Informasjon	13
5. Meningsfull aktivitet for unge voksne.....	13
Vedlegg: Oversikt over eksisterende tiltak	14

Innledning

Ungt utenforskap er en kompleks samfunnsutfordring som krever helhetlig og koordinert innsats over tid. Denne handlingsplanen er utarbeidet på bakgrunn av politisk bestilling i kommunestyret 03.12.2024. Målgruppen som planen omhandler er ungdom og unge voksne fra 15 til 29 år som ikke er i arbeid, under utdanning, opplæring eller med varige trygdeytelser. Målet med handlingsplanen er å sikre en helhetlig og målrettet innsats i arbeidet mot ungt utenforskap og planen retter seg således mot alle som bidrar i arbeidet mot utenforskap i Lier kommune innenfor offentlig og privat sektor samt frivillighet.

Basert på et bredt innsiktsarbeid identifiseres fem innsatsområder i handlingsplanen. Handlingsplanen har som mål å motvirke ungt utenforskap og barnerettighetsperspektivet er derfor vurdert å være en integrert del av planen.

For å sikre en helhetlig tilnærming til det videre arbeidet mot ungt utenforskap er det planlagt å utarbeide en konkret tiltaksplan for å følge opp handlingsplanen.

Strategisk forankring

Handlingsplanen mot ungt utenforskap skal bidra til, og ses i sammenheng med både nasjonale, regionale og andre kommunale mål, planer og strategier. Viktige mål, planer og strategier er:

- *Regjeringens samfunnsoppdrag: «Ingen barn og unge utenfor».* I 2025 iverksatte regjeringen et målrettet samfunnsoppdrag som handler om å mobilisere hele samfunnet, både det offentlige, frivillige organisasjoner og næringslivet, for å løse en sammensatt samfunnsutfordring. Visjonen for arbeidet er «Ingen barn og unge utenfor!». Det overordnede målet er: Utenforskap blant barn og unge reduseres betydelig innen 2035.
- *Regional planstrategi i Buskerud:* Buskerud fylkeskommune løfter «mer innenforskap» som et hovedutviklingsmål i den regionale planstrategien “Med hjerte for Buskerud 2024–2027”.
- *Kommuneplanens samfunnsdel:* Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Handlingsplanen mot ungt utenforskap skal bidra til at vi oppnår målene som er satt i kommuneplanen.
- *Andre planer og strategier i kommunen:* Handlingsplanen mot ungt utenforskap har et grensesnitt mot mye av det eksisterende planverket i kommunen, eksempelvis:
 - Oppvekstplanen
 - Veileder: Atferd som utfordrer
 - Veileder for forebygging og oppfølging av bekymringsfullt skolefravær
 - Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer
 - Handlingsplan for barn og unge i fattige familier
 - Folkehelsestrategien

Hva er ungt utenforskap?

Utenforskap er et uttrykk som i dagligtale brukes om manglende *sosial tilknytning* til samfunnet rundt. Uttrykket beskriver en situasjon der enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet ellers, for eksempel der de ikke deltar i arbeidsliv eller tar utdanning, eller der de mangler språklig eller kulturell tilknytning til samfunnet ellers (Store Norske Leksikon, snl.no)

Tekstboks over gir en definisjon av utenforskap. Kilde: Store Norske Leksikon

I Stortingsmelding 28 (2024 – 2025) «Tro på framtida – uansett bakgrunn» beskrives ungt utenforskap som en kompleks samfunnsutfordring. Oslo Economics har anslått at de totale samfunnsøkonomiske kostnadene ved tidlig utenforskap og marginalisering er 73 milliarder kroner per år. Det er sammensatte årsaker til hvorfor noen havner i utenforskap: *«Utenforskap som ung voksen er i mange tilfeller et sluttresultat av forhold og belastninger i oppveksten, som ofte har sammenheng med foreldrenes sosiale bakgrunn.»* (Meld. St. 28 (2024–2025), Barne- og familiedepartementet).

Eksempler på forhold som kan spille inn er svak tilknytning til utdanning og arbeid, helseutfordringer, levekår og sosiale forskjeller, samt mangelfull oppfølging i overgangsfaser.

I boken «Det samfunnsskapte utenforskapet» nyanseres forståelsen av utenforskapsbegrepet: *«Utenforskap vil alltid finnes som en motsats til innenforskap. Det vi kan gjøre noe med er rammene for hva som til enhver tid forstås som utenfor og innenfor»* (Det samfunnsskapte utenforskapet, Nilsen og Skarpenes (red.), 2025). Her argumenteres det for at oppfatningen av hva som er *innenfor* stadig blir snevrere og at det må settes inn tiltak på samfunnsnivå og systemnivå for å motvirke denne utviklingen.

Hvem er målgruppen for innsatsområdene i planen?

Tidlig innsats er avgjørende i forebyggingen av ungt utenforskap. Det gjøres mye godt arbeid rettet mot barn under ungdomsskolealder i regi av kommunen og sivilsamfunnet.

Målgruppen for innsatsområdene i denne handlingsplanen er ungdom og voksne fra 15 til 29 år. Det vises til gjeldende planverk for barn og unge for ytterligere informasjon om tiltak rettet mot barn under ungdomsskolealder.

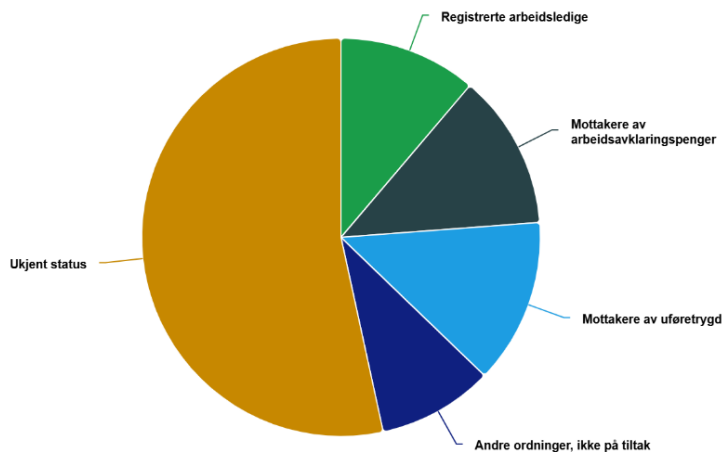
I tråd med verbalvedtaket er det i denne handlingsplanen fokus på ungdom og voksne fra 15 til 29 år som ikke er i arbeid, under utdanning, opplæring eller med varige trygdeytelser. Det er imidlertid viktig å anerkjenne at man kan føle på utenforskap selv om man ikke er i nevnte målgruppe. Målgruppen i den politiske bestillingen er i stor grad i overensstemmelse med det som omtales som NEET, en forkortelse for «not in employment, education or training». I NEET-gruppen inkluderes også de med varige trygdeytelser. Vi har i denne planen valgt å ta utgangspunkt i statistikk for NEET-gruppen, samt tall hentet fra oppvekstprofilen til kommunen da det gir det beste bildet i forhold til målgruppen spesifisert i den politiske bestillingen. I tillegg har vi inkludert relevant statistikk fra Ungdata-undersøkelsen og Oppfølgingstjenesten.

NEET - gruppen

Tall for 2024 fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at det var ca. 103 000 personer i Norge i alderen 15 – 29 år i NEET-gruppen, altså de som står utenfor arbeid, utdanning og velferdsordninger. Dette utgjorde ca 10% av aldersgruppen. NEET- gruppen er sammensatt av personer i ulike livssituasjoner. Den består blant annet av langtidsledige, personer med varig nedsatt arbeidsevne (uføre), personer som er hjemmeværende og blir forsørget av andre, og personer som har valgt å ta et friår. Personer som er i denne gruppen over tid ser ut til å ha mer varige utfordringer med å komme inn på arbeidsmarkedet.

Av de 103 000 i NEET-gruppen for 2024 hadde over halvparten ukjent status. Kortvarig utenforskap er vanligere blant de med ukjent status og registrerte arbeidsledige. Mottakere av offentlige ytelser forblir i større grad utenfor over lang tid.

Figur viser NEET-gruppen fordelt etter prioritert arbeidsstyrkestatus, foreløpige tall 2024 i prosent, kilde SSB.

Tekstboksen under viser en analyse gjort av SSB i 2022 på de med ukjent status. Disse fordelte seg på følgende måte:

- 43% var i alderen 25-29 år
- 36% var i alderen 20-24 år
- 21% var i alderen 15-19 år
- Det var omtrent like mange kvinner og menn i gruppen
- 40% hadde utdanning på grunnskolenivå
- 48% var innvandrere
- 70% hadde en form for egen inntekt i løpet av året, men for omtrent halvparten var den under 50 000 kr
- 45% hadde lønnsinntekt, men for omtrent halvparten var den under 65 000kr
- 83% hadde vært del av en husholdning med inntekt i løpet av året og for de fleste var denne over 200 000kr

Tall for NEET-gruppen i Buskerud fylke og Lier kommune er som følger:

					2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Buskerud	kjønn samlet	15-29 år	totalt	antall	5070	4835	5104	4437	4600	4953	4913
				andel (prosent)	11.1	10.6	11.3	9.8	10.0	10.7	10.6
Lier	kjønn samlet	15-29 år	totalt	antall	501	458	505	440	417	483	483
				andel (prosent)	11.2	10.3	11.5	9.9	9.2	10.6	10.6

Tabell over viser andelen som er definert som NEETs i aldersgruppen 15-29 år i perioden 2018-2024 i Lier kommune og Buskerud fylke. Kilde: Helsedirektoratet

Andelen som er definert som NEETs i Lier kommune har holdt seg relativt stabil i perioden 2018 - 2024. I 2024 var det 483 personer i aldersgruppen 15 – 29 år i Lier kommune som ble definert som en del av NEET-gruppen, dette er en prosentandel på 10,6%, samme andel som i Buskerud fylke.

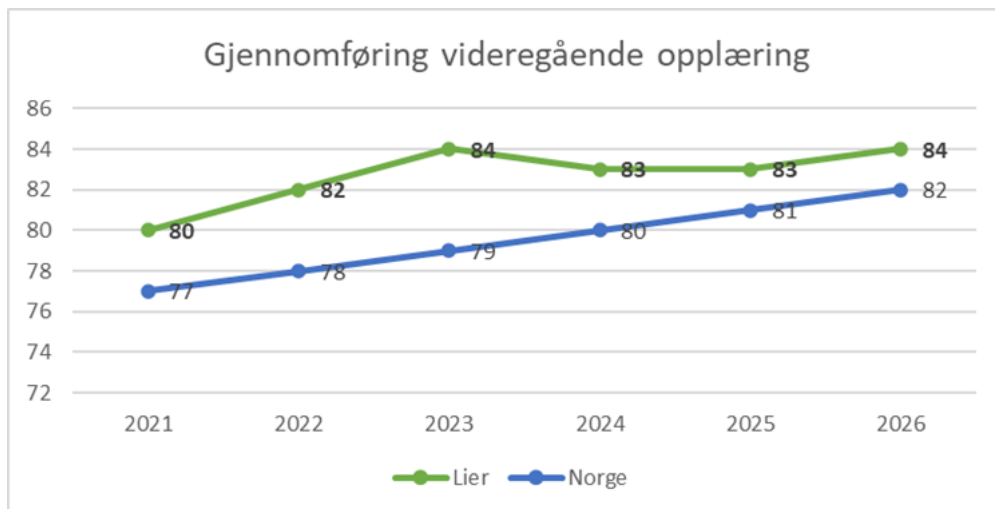
Tall fra NAV Lier fra mars 2026 viser at 133 personer mellom 18-29 år mottok uføretrygd. I tillegg til dette mottok 307 unge voksne i alder 18-29 år arbeidsrettet oppfølging.

Oppvekstprofil

25. mars 2026 ble Oppvekstprofilen med tilhørende oppvekstbarometer for kommunen offentliggjort. Oppvekstprofilen er utarbeidet i samarbeid mellom Arbeids – og velferdsdirektoratet, Barne – ungdoms – og familiedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Integrerings – og mangfoldsdirektoratet, Kommunesektorens organisasjon, Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet.

Indikator sju i oppvekstbarometeret for 2026 viser unge som står utenfor i alderen 15-29 år. Indikatoren viser at 11,2 % av unge mellom 15-29 år i Lier står utenfor arbeid, utdanning og opplæring. Tilsvarende tall for Buskerud fylke er 10,8%. I Norge er andelen 9,9%, noe som betyr at Lier er signifikant dårligere enn landet som helhet (Oppvekstbarometer 2026). Dette var tilsvarende situasjon som i 2025. I 2024 var indikatoren begrenset til aldersgruppen 15 – 24 år, da var Lier kommune ikke signifikant forskjellig fra resten av landet med en andel på 7,2% i kommunen mot 7,6% i landet.

En av hovedfaktorene for å unngå utenforskap er å fullføre videregående opplæring. Grafen nedenfor, om gjennomføring videregående opplæring følger nasjonalt mønster og øker. Helsedirektoratets analyse viser at andel i Lier som gjennomførte videregående opplæring var i 2021-2023 høyere og signifikant bedre, enn landet som helhet (grønt nivå). Reduksjon fra 2024 viser en andel som ikke er signifikant forskjellig fra landet som helhet, gult nivå (Helsedirektoratet, oppvekstprofil 2026).

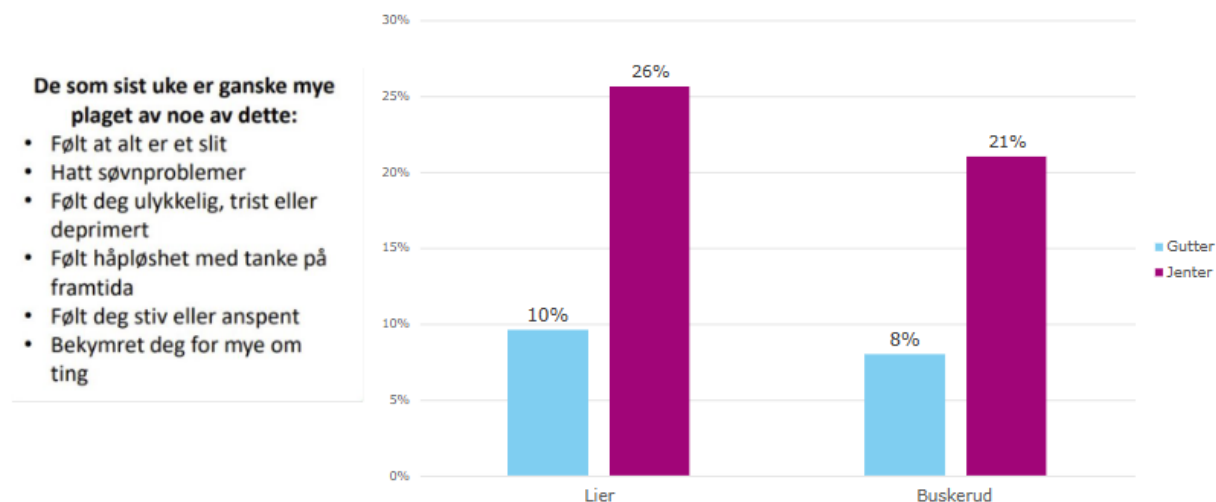
Graf viser andel elever som gjennomfører videregående opplæring – Oppvekstprofil 2021-2026

Ungdata

Ungdata er lokale barne- og ungdomsundersøkelser der skoleelever over hele landet svarer på spørsmål om hvordan de har det, og hva de driver med på fritiden. I forhold til målgruppen for denne handlingsplanen er det mest relevant å se på data fra Ungdomstrinnet. Hovedfunn er at de aller fleste unge i Lier har det veldig bra. 85% på ungdomstrinnet svarer at de er tilfredse med livet (Ungdata.no, 2025).

Det er samtidig en økning i psykiske helseplager og stress på ungdomstrinnet. I forhold til snittet i Buskerud skiller Lier seg negativt ut på andel med tegn på psykiske helseplager. Det er særlig jentene som skiller seg negativt ut.

Andel med tegn på psykiske helseplager (us)

Figur over viser andel med tegn på psykiske helseplager på ungdomstrinnet i Lier sett opp mot Buskerud. Kilde: KORUS Sør

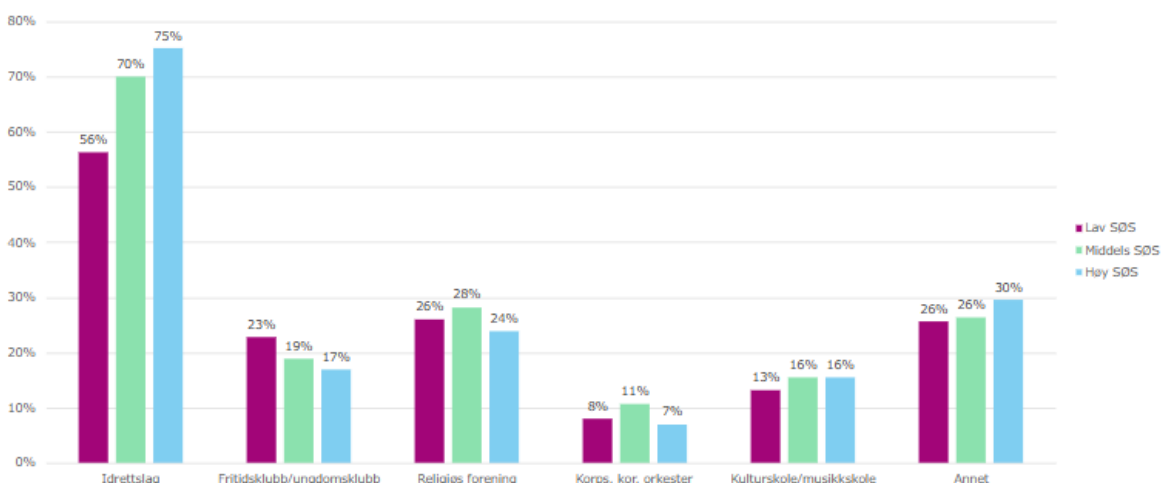

Ungdommer i Lier har mindre fysisk samvær med andre ungdommer, de oppholder seg mer hjemme. I Norge oppgir 34% av ungdomsskoleelevene at de har vært ute med venner størsteparten av kvelden minst to ganger sist uke, mens tallet i Lier er 25%. Andelen som er fornøyd med lokaler for å treffe ungdommer på fritida er 46% i Lier. I Buskerud er snittet på 50% (Ungdata.no, 2025).

Det er en økning i deltakelse i organisert aktivitet og til sammenligning med resten av Buskerud har Lier høye tall her. I Lier oppgir 70% av ungdomsskoleelevene at de er med i en organisert aktivitet (fast fritidsaktivitet), i Buskerud er dette 60% (Ungdata.no, 2025). Tabellen under er utarbeidet av KORUS Sør og viser andel på ungdomsskolen som har deltatt på minst én organisert fritidsaktivitet den siste måneden - etter sosioøkonomisk status.

Andel som har deltatt på minst én organisert fritidsaktivitet den siste måneden - etter sosioøkonomisk status (us)

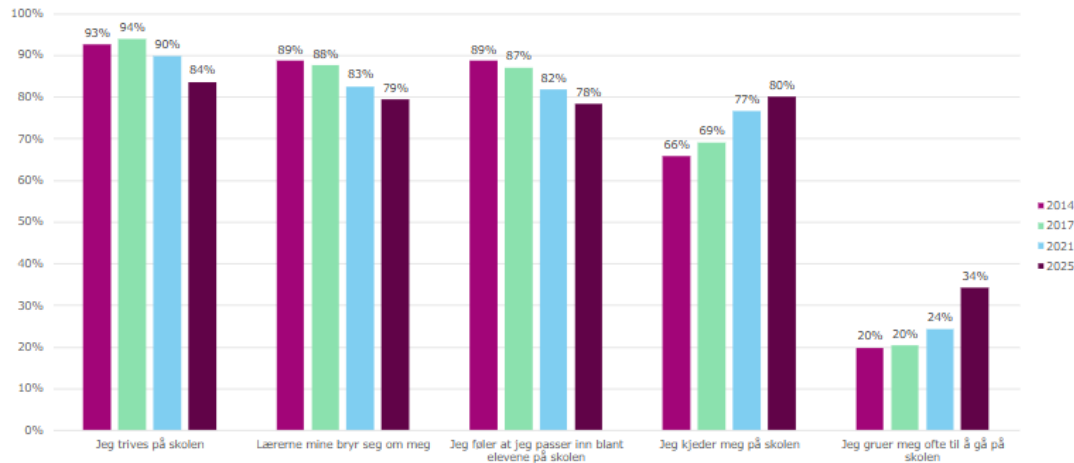

Figur over viser andel som har deltatt på minst en organisert fritidsaktivitet den siste måneden etter sosioøkonomisk status. Kilde: KORUS Sør

Det er en høy andel som opplever at de trives på skolen (84%) og at de har lærere som bryr seg (79%), men det er samtidig en negativ trend siden 2017. Ifølge statistikk utarbeidet av KORUS sør så er dette en del av en internasjonal trend der færre ungdommer trives veldig godt på skolen. Flere i Lier er fornøyd med skolen enn landsgjennomsnittet (Ungdata.no, 2025) Det er en høyere andel enn tidligere som opplever at de kjeder seg (66% i 2014 til 80% i 2025) og gruer seg til å gå på skolen (20% i 2014 til 34% i 2025).

Hvordan har du det på skolen? (us)

Figur over viser resultat fra Ungdata om unges opplevelse av trivsel på skolen på ungdomstrinnet. Kilde: KORUS Sør

Ungdata-undersøkelsen ble også gjennomført på videregående skoler i Lier, men siden disse også omfatter elever utenfor Lier – og videregående skoler er et fylkeskommunalt ansvar – omtales ikke statistikken nærmere her. Det er likevel verdt å nevne at funnene viser at ungdom i videregående skole overordnet er positive til livet, har gode relasjoner til foreldre og venner, og viser sterk fremtidsstro, hvor de aller fleste forventer å fullføre videregående.

Oppfølgingstjenesten

Oppfølgingstjenesten (OT) i Buskerud fylkeskommune skal bistå unge mellom 15 og 24 år, som ikke er i videregående opplæring eller arbeid. Ny opplæringslov (av august 2024) gir ungdommer rett til å fullføre og bestå en studie- eller yrkeskompetanse (fullføringsreformen). OT tilbyr veiledning og oppfølging til videregående opplæring, kurs eller alternative opplæringsarenaer. OT følger opp de som er folkeregistrerte i kommunen, som har rett på videregående utdanning, men som ikke er i videregående opplæring. Statistikk fra Oppfølgingstjenesten viser at det i skoleåret 2024-2025 var 289 ungdommer (16-24 år) i Lier registrert i OT. Dette var en andel på 10%, som var noe lavere enn gjennomsnittet i Buskerud.

Ungdom tilmeldes OT av ulike grunner. Den største målgruppen til OT er ungdom som ikke søker videregående opplæring. Den nest største tilmeldingsårsaken er ungdommer med rett til meropplæring etter ny opplæringslov. Andre hovedårsaker for tilmelding til OT i Lier kommune 2024 - 2025 var at personen har sagt nei til skoleplass og venteplass, ble fulgt opp gjennom frafallforebyggende arbeid, eller hadde avbrutt skole.

I løpet av skoleåret følger OT opp på individnivå og forsøker å komme i kontakt med hver enkelt. OT tilbyr råd og veiledning og avklarer status hos hver enkelt ungdom og hva hen eventuelt gjør i stedet for skole/opplæring. Hver person får en ny statuskode etter hvert som

status endrer seg. Av de personene med tilmeldingskode «ikke søkt videregående opplæring» i 2024-2025 hadde den klart største andelen fått statuskode «i arbeid» ved slutten av året. Dette betyr at de enten allerede var i jobb eller kom ut i jobb i løpet av året. De som tok videregående privat utgjorde den nest største kategorien. Deretter fulgte de som hadde fått elevstatus i løpet av året, de som takket nei til oppfølging, de som var på tiltak i regi av NAV og de som fikk oppfølging og veiledning av OT.

Innsiktsarbeid

I arbeidet med handlingsplanen mot ungt utenforskap er det gjennomført et omfattende innsiktsarbeid. Innsiktsarbeidet har bestått i å kartlegge eksisterende tiltak og sammenhengen mellom dem, samt å innhente innspill fra nøkkelpersoner, både internt i kommunen og eksternt. Vi har i arbeidet med handlingsplanen vært opptatt av å få innspill fra ungdommen selv. Unge i utenforskap er en utfordrende målgruppe å nå, men vi har innhentet innspill fra ungdomsrådet i tillegg til å gjennomføre en prosess for utvalgte elever ved Lier VGS der de jobbet med ulike problemstillinger knyttet til utenforskap. Ungt utenforskap er ikke en samfunnsutfordring som kommunen kan løse alene. I arbeidet med å kartlegge eksisterende tiltak har vi derfor også inkludert tiltak i regi av, og i samarbeid med, aktører i sivilsamfunnet.

Hovedsakelig har vi kartlagt arbeidet internt i kommunen, men vi har også sett til andre kommuner. I innsiktsarbeidet har vi ikke funnet at noen av kommunene i Buskerud per i dag har egne handlingsplaner som retter seg mot ungt utenforskap. Ungt utenforskap er imidlertid et gjennomgående tema i handlingsplaner som omfatter flere områder og fokus for ulike satsninger. Drammen har utarbeidet handlingsplan mot utenforskap, radikalisering og voldelig ekstremisme og er i gang med satsningen “Jobb for alle – fordi arbeid virker”. Asker har organisert innsatsen i arbeidet mot ungt utenforskap som en portefølje. Asker og Bærum er også del av forskningsprosjektet Re:Structure, der man gjennom deltakende designforskning jobber for å endre systemer sammen med de som blir påvirket av dem. I Kristiansand kommune har de siden 2021 jobbet med et tverrfaglig og sektorovergripende program “Flere i arbeid”. Målet med programmet var å finne ut hvilke strukturelle grep som best bidrar til at unge gjennomfører skole og finner sin plass i arbeidslivet. Ringerike og Klepp har utarbeidet brukervennlige nettsider med fokus på Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI).

I innsiktsarbeidet har vi også sett til noen kommuner utenfor Buskerud som ligner Lier i størrelse og kontekst (ca. 20–40 000 innbyggere, landlige men sentrale). Vi har ikke funnet at disse har egne handlingsplaner spesifikt rettet mot ungt utenforskap, men temaet er innlemmet i eksisterende planverk:

- **Rælingen** har en omfattende revisjonsrapport om forebygging av utenforskap blant barn og unge, med særlig fokus på skolemiljø, fravær og tverrfaglig innsats.
- **Eidsvoll** løfter sosial ulikhet, inkludering og helsefremmende tjenester i sin planstrategi og handlingsplaner, men uten en egen dedikert plan mot utenforskap.
- **Stange** har flere handlingsplaner som indirekte berører utenforskap, særlig innen folkehelse og oppvekst, men ingen spesifikk plan mot ungt utenforskap.

Hovedfunn

Det er et gjennomgående funn i innsiktsarbeidet at Lier kommune har gode, treffsikre tiltak etablert i kommunen. En oversikt over eksisterende tiltak rettet mot målgruppen er vedlagt handlingsplanen. Det kommer frem et tydelig bilde av både styrker og utviklingsbehov i kommunens samlede innsats rettet mot barn, ungdom og unge voksne. Kommunen har mange relevante og kvalitativt gode tiltak, men disse oppleves som fragmenterte og lite samordnede, særlig i overganger mellom tjenester, sektorer og «aldersskille» fra ungdom til voksen. Erfaring viser at når forebygging ikke er tilstrekkelig koordinert, blir tiltakene mindre treffsikre og i større grad personavhengige.

Skolen er en av de viktigste arenaene for å forebygge utenforskap blant ungdom og unge voksne. Deltakelse i opplæring er avgjørende for tilhørighet, sosial utvikling og framtidige muligheter for arbeid og utdanning. Kommunen og fylkeskommunen har et særskilt ansvar for å legge til rette for at elever og unge opplever mestring, trygghet og tilhørighet i opplæringsløpet. Det er enighet om at systemene er tilpasset dem som mestrer ordinær skolegang og kan benytte seg av kommunale tjenester. Ungdom og unge voksne som strever har større risiko for å falle utenfor etablerte tiltak. Dette er en gruppe det er vanskelig å komme i kontakt med, noe som øker utfordringen ytterligere. Ungdom selv og fagpersoner peker på viktigheten av å ha sosiale arenaer i tilknytning til skoledagen, jobbe med klassemiljø og skape møteplasser på tvers av klasser. Det er også viktig å jobbe kontinuerlig med klassemiljø mellom trinnene i videregående skole da endringer i classesammensetning kan forekomme. Mestring faglig og sosialt, samt psykologisk trygghet i klasserommet gjentas som en suksessfaktor for å forebygge frafall fra skole. Oppfølging av skolefravær er et sentralt virkemiddel i arbeidet mot utenforskap.

Overgangen fra ungdomsskole til videregående opplæring er en kritisk fase i opplæringsløpet og representerer økt risiko for fravær, frafall og utenforskap. Kommunen og fylkeskommunen skal sikre systematiske og forpliktende overgangsrutiner. For å sikre gode overganger mellom barne – og ungdomsskole, samt ungdomsskole og videregående skole blir det fremhevet som viktig å fortsette å jobbe på tvers.

Fullføring av videregående opplæring fremheves som avgjørende for å forebygge utenforskap, som er av stor betydning både for enkeltindividet og for samfunnet. For ungdom og unge voksne i videregående opplæring er samarbeid mellom skole, NAV, helsetjenester og andre relevante aktører avgjørende. Samtidig beskrives et behov for å tenke mer alternativt rundt opplæringsløp, inkludert alternative opplæringsarenaer og tettere samarbeid mellom ungdomsskole, videregående skole, NAV og Oppfølgingstjenesten. Et annet funn er at skillet ved 18 år fremstår som lite hensiktsmessig i flere tiltak, og at det er behov for en mer helhetlig tilnærming. Flere tjenester gir uttrykk for at ungdom som allerede har utviklet sammensatte utfordringer kunne vært fanget opp tidligere gjennom bedre samhandling og felles arenaer.

Ungdom og fagpersoner beskriver høy terskel for å oppsøke psykisk helsehjelp, særlig blant ungdom som allerede har trukket seg tilbake. Helsesykepleierressursen i skolene trekkes

frem som viktig, med ønske om mer synlige, lavterskel og relasjonelle former for tilstedeværelse i ungdommens hverdagsarenaer. Fagpersoner fra psykisk helse og rus kan bidra inn i undervisning på ungdomskolen og i videregående opplæring, knyttet til relevante temaer.

Avslutningsvis er det tydelig at tidlig tilknytning til arbeid og meningsfull aktivitet går igjen som et sentralt funn for å forebygge utenforskap. Ungdom uttrykker behov for flere mestringsarenaer, særlig for aldersgrupper over ungdomsskolealder.

Innsatsområder

Innsatsområdene tar direkte utgangspunkt i innsiktsarbeidet og retter seg mot bedre samordning, tverrfaglig innsats og flere mestringsarenaer. Samlet skal de bidra til å redusere ungt utenforskap, styrke gjennomføring i utdanning og legge til rette for at ungdom og unge voksne får reell støtte i livsmestring, arbeid og samfunnsdeltakelse. For å sikre at vi implementerer treffsikre tiltak som gir effekt bør jevnlig evaluering være en del av gjennomføringen. Basert på innsiktsarbeidet er det identifisert følgende fem innsatsområder:

1. Samordning og strukturering av arbeid mot ungt utenforskap

En av hovedutfordringene som har kommet frem i innsiktsarbeidet er at arbeidet mot ungt utenforskap i kommunen er fragmentert. Kommunen bør se på hvordan vi kan jobbe for å utnytte kompetansen på tvers mellom virksomheter bedre slik at vi sørger for optimal ressursutnyttelse og sammenhengende tjenester for innbyggerne. Dette inkluderer også hvordan vi kan tenke mer helhetlig rundt tiltak før og etter fylte 18 år. Et eksempel på et konkret tiltak som har blitt nevnt av flere er en koordinator med overordnet ansvar for arbeid blant ungdom og unge voksne som forutsetter helhetlig samarbeid på tvers av tjenester og arenaer. En slik koordinatorrolle bør legge til rette for at skole, helsetjeneste, utekontakt, politi og foreldrearbeid trekker i samme retning, og kan bidra til at tiltak settes inn på riktig nivå og til riktig tid. Et annet eksempel på tiltak er å ha åpne fagsamlinger for de som jobber med ungt utenforskap i kommunen slik det gjennomføres i Asker kommune. I tillegg bør det vurderes å invitere inn til et

felles nettverksmøte om utenforskap med samarbeidspartnere i sivilsamfunnet på jevnlig basis.

2. Alternative opplæringsarenaer

I innsiktsarbeidet har viktigheten av å ta i bruk alternative opplæringsarenaer blitt fremhevet. Dette området ivaretas av det pågående arbeidet med å utrede muligheter og konsekvenser ved større bruk av alternative læringsarenaer i Lierskolen i henhold til politisk bestilling i Kommunestyret 16. september 2025.

3. Flere innganger til arbeid

Jobb i tidlig alder fremheves av mange som et godt tiltak for å motvirke utenforskap. Jobb er en viktig mestringsarena for å bygge sosiale relasjoner, føle at man bidrar og tilhører et fellesskap. Arbeidserfaring er nøkkelen til mestring, selvtillit og framtidstro. Lier har i dag flere tiltak som retter seg mot arbeid for ungdommer slik som Generasjon M, sommerjobb som aktivitetsledere til trafikklubb SFO og Unge Krefter. Både Generasjon M og Unge Krefter er tiltak i oppstartsfasen. Det er behov for å jobbe videre med hvordan Lier kommune, i samarbeid med andre, kan tilrettelegge for flere muligheter for å få unge inn i jobb, eksempelvis gjennom bruk av lekeressurser i barnehage, som i Asker kommune.

4. Informasjon

I innsiktsarbeidet har vi fått flere tilbakemeldinger om viktigheten av god, oversiktlig og tilgjengelig informasjon til innbyggere og ansatte. Det er behov for å samle informasjon på ett sted om aktiviteter, tilbud og hjelpetjenester slik at både innbyggere og ansatte har en god forståelse av hvilke tiltak som er tilgjengelige i ulike livssituasjoner.

Det er viktig at innbyggerne får en god forståelse av hva de kan forvente av tjenestetilbud og det er viktig at ansatte i kommunen vet om relevante tilbud slik at de kan gi god veiledning. Et eksempel på hvordan informasjonen kan struktureres og tilgjengeliggjøres på en god måte er arbeidet gjort i BTI (bedre tverrfaglig innsats)- kommunene Ringerike og Klepp.

5. Meningsfull aktivitet for unge voksne

Unge voksne kan oppleve at det er et gap mellom tilbud for barn/ungdom og tilbud som retter seg mot voksne. Barne- og ungdomstilbudene gjelder i hovedsak til og med ungdomsskolen, og innsiktsarbeidet viser at det er få møteplasser og fritidstilbud som retter seg mot unge voksne. Lier kommune bør se på hvordan vi kan skape arenaer for meningsfull aktivitet og fellesskap for denne gruppen. Et eksempel på konkret tiltak kan være å etablere flere møteplasser og aktiviteter for unge voksne.

Vedlegg: Oversikt over eksisterende tiltak

Målgruppe: 15 – 29 år.

Tiltak/tilbud	Beskrivelse	Ansvarlig
Grønne tiltak		
Tilpasset opplæring for mestring og deltakelse	<p>Kompetanse for fremtiden – alle ungdommer 8. – 10. trinn</p> <p>Helhetlig opplæringsløp fra barnehage til ungdomsskole som skal bidra til robuste sunne og aktive barn og unge som takler hverdagen og er rustet for fremtiden</p> <p>Skolene arbeider systematisk med faglig mestring og deltagelse gjennom tilpasset og individuelt tilrettelagt opplæring for alle elever.</p> <p>Opplæringen bidrar til at alle elever opplever tilhørighet og læringsutbytte, og at behov for tilpasning fanges opp tidlig.</p> <p>Praktisk læring gjennom bruk av praktiske, utforskende, kreative og fysisk aktive arbeidsmåter er en naturlig del av opplæringen.</p> <p>Tiltaket skal forebygge utenforskap og styrke elevenes forutsetninger for å fullføre grunnskolen og gå videre til videregående opplæring.</p>	<p>Oppvekst</p> <p>Kommunale og private skoler</p> <p>Lier har fire kommunale ungdomsskoler, hvor to er 1-10 skoler. Én privat: Akademiet</p>
Helsefremmende skole	<p>Kompetanse for fremtiden – alle ungdommer 8. -10. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> Tilbyr grunnleggende opplæring og kompetanse med fokus på lek, læring og livsmestring 	<p>Oppvekst, Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>Kommunale og private skoler, Samfunnsmedisinsk enhet</p> <p>Lier har fire kommunale ungdomsskoler, hvor to er 1-10 skoler. Én privat: Akademiet</p>
Inkluderende skolemiljø	<p>Skolen arbeider systematisk og forebyggende for at alle elever har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring i tråd med opplæringsloven kapittel 12.</p> <p>Arbeidet omfatter klasse- og læringsmiljø, tidlig avdekking og oppfølging når elever ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.</p> <p>Skolene samarbeider med foreldre og hjelpeinstanser.</p> <p>Skolene benytter undervisningsopplegg for 8 trinn fra mobbeombudet</p> <p>Elevene skal høres i saker som angår dem, og barnets beste skal være et grunnleggende hensyn.</p>	<p>Oppvekst</p> <p>Kommunale og private skoler</p>
Fremme nærvær og forebygge fravær	<p>Skolene arbeider systematisk og forebyggende for å fremme nærvær.</p> <p>Skolene følger rutiner i tråd med opplæringsloven § 10-6. og Lier kommunes veileder for forebygging og oppfølging av bekymringsfullt skolefravær.</p>	<p>Oppvekst</p> <p>Kommunale og private skoler</p> <p>Skoleeier/kommunen</p>

	<p>Skolene fremmer nærvær gjennom et trygt og inkluderende skolemiljø, gode relasjoner mellom elever og voksne, og tydelige rutiner for registrering og oppfølging av fravær fra første dag.</p> <p>Arbeidet skal bidra til tilhørighet, trivsel og tidlig forebygging av utenforskap.</p>	
Overgang ungdomsskole – videregående opplæring	<p>Overgangen fra ungdomsskole til videregående opplæring er en kritisk fase i opplæringsløpet og representerer økt risiko for fravær, frafall og utenforskap.</p> <p>Kommunen og fylkeskommunen skal derfor sikre systematiske og forpliktende overgangsrutiner. Lier kommune har rutiner og samarbeider med fylkeskommunen om overgang mellom grunnskole og videregående skole</p> <p>For elever i risiko skal overgangen:</p> <ul style="list-style-type: none">• planlegges tidlig og i samarbeid med eleven og foresatte• innebære relevant informasjonsdeling mellom ungdomsskole og videregående skole, innenfor gjeldende regelverk• koble på nødvendige tjenester før skolestart i videregående opplæring <p>Særlig for elever med bekymringsfullt fravær, behov for tilrettelegging eller pågående samarbeid med hjelpeinstanser, er kontinuitet og forutsigbarhet avgjørende for å sikre deltakelse og gjennomføring.</p>	<p>Oppvekst, Buskerud fylkeskommune</p> <p>Kommunale og private skoler</p> <p>Videregående skoler</p>
Digital dømmekraft	<p>Digital dømmekraft – elever 8. trinn</p> <p>Opplæring i digital dømmekraft som del av skolens arbeid med skolemiljø og livsmestring. Tiltaket omfatter nettvett, sosiale medier og forebygging av digitale krenkelser, og skal bidra til trygg deltakelse og forebygge utenforskap og fravær.</p> <p>Elever 8. trinn deltar sammen med sine foreldre på foreldremøte med besøk av Barnevakten om bevisst mediebruk.</p>	<p>Oppvekst</p> <p>Kommunale og private skoler</p> <p>Samarbeid skole og Barnevakten</p>
Lesing og språkopplæring	<p>Lesing og språkopplæring – 8. -10. trinn</p> <p>Elever med behov for støtte i lesing, skriving og språk skal få tilpasset opplæring og/eller individuelt tilrettelagt opplæring i tråd med opplæringsloven kapittel 11.</p> <p>Noen av tiltakene er:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tilpasset leseopplæring med fokus på leseglede og leselyst• Elever som ikke har forventet progresjon i lesing skal få rett hjelp til rett tid.• Skolebibliotek og samarbeid med bibliotek <p>Elever med annet morsmål enn norsk og samisk som ikke har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den ordinære opplæringen, har rett til særskilt språkopplæring. Det skal gjøres jevnlig vurderinger av elevens språklige utvikling, og den særskilte språkopplæringen avsluttes når eleven kan norsk godt nok til å følge ordinær opplæring.</p> <p>Tiltakene skal fremme mestring, deltakelse og læringsutbytte.</p>	<p>Oppvekst, Samfunnsutvikling og kultur</p> <p>Kommunale og private skoler</p>
Dysleksivennlige skoler	<p>Dysleksivennlig skole – 8. -10. trinn</p> <ul style="list-style-type: none">• Tilpasset undervisning i lesing, skriving, språk og matematikk• Dysleksivennlige skoler handler om inkluderende læringsmiljø og er gode skoler for alle elever	<p>Oppvekst</p> <p>Kommunale og private skoler</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Skolen arbeider med universell og inkluderende tilrettelegging for alle elever. med lese- og skrivevansker. Tiltaket skal støtte mestring, deltakelse og gjennomføring av opplæringen, og være forebyggende for utenforskap. 	
Leksehjelp	<p>Leksehjelp – 8. – 10. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> Kommunen organiserer til sammen 6 timer leksehjelp i grunnskolen. Leksehjelp skal støtte elevenes læring og mestring og bidra til å redusere faglige barrierer som kan påvirke trivsel, nærvær og gjennomføring av opplæringen. 	<p>Oppvekst</p> <p>Kommunale og private skoler</p>
Sunne og Aktive Liunger (SAL)	<p>SAL ungdomsskole – 8. – 10. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> Sunne og Aktive Liunger (SAL) er en modell for livsmestring i skole og barnehage med fokus på bevegelsesglede, sunne matvaner, mental sunnhet, søvn og inkludering. SAL tilrettelegger for at skole, helse og kultur aktører er sammen om livsmestring. 	<p>Oppvekst, Samfunnsutvikling og kultur, Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>Samfunnsmedisinsk enhet, skole, helsetjenesten barn og unge, foreldre og gravide og forebyggende tjenester.</p>
Ungt entreprenørskap	<p>Ungt Entreprenørskap – 9. og 10. trinn</p> <p>Gjennom lek og meningsfull læring får barna erfaring om innovasjon og mulige karriereveier</p> <ul style="list-style-type: none"> «Innovasjons Cup for elevbedrifter» 9. trinn – idekonkurranse med skolerunder, delfinaler og fylkesmesterskap «Økonomi og karrierevalg» 10. trinn – et program som gir elevene mulighet til å reflektere over mulige karriereveier, betydningen av å ta bevisste valg og hvordan valgene påvirker deres personlige økonomi 	<p>Oppvekst</p> <p>Skolen i samarbeid med ungt entreprenørskap</p>
Kulturelle aktiviteter og opplevelser	<p>Kulturelle aktiviteter og opplevelser – 8. og 9. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> Skaperglede 8. trinn – Ungdommene skal få oppleve undring, skaperglede og få utfolde seg kreativt. Det kan velges mellom dans, musikk, teater og visuelle kunsthøgskole Besøk på V2 i forbindelse med verdensdagen for psykisk helse 	<p>Oppvekst, Samfunnsutvikling og kultur</p> <p>Skole i samarbeid med Den kulturelle skolesekken og Kulturskolen</p>
Rusforebygging	<p>Rusforebygging m/Politiet – 9. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> Foreldremøte på kvelden 	<p>Politi</p>
Videre utdanning	<p>Valg av videre utdanning – 9. og 10. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> Videregående opplæring skal legge til rette for at ungdom og unge voksne fullfører opplæringen og oppnår kompetanse for arbeid, videre studier og livsmestring. Åpen dag vgs. – 9. trinn Praksisdager vgs. – 10. trinn 	<p>Oppvekst, Buskerud fylkeskommune</p> <p>Skole i samarbeid med vgs. og skolens rådgivere</p>
Lokale aktiviteter ved skolene	<p>Lokale aktiviteter og arrangementer pr skole</p> <ul style="list-style-type: none"> Ut fra lokale behov og tradisjon har de ulike skolene aktiviteter og arrangementer for utvalgte trinn og hele skolen <ul style="list-style-type: none"> Markering høst, jul, påske og sommer Aktivitetsdager Skoleturer m.m 	<p>Oppvekst</p> <p>Kommunale og private skoler</p>
Nærmiljøanlegg tilpasset ungdom	<p>Nærmiljøanlegg tilpasset ungdom – 8. – 10. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> Nærmiljøanlegg tilpasset ungdom til egenorganisert aktivitet sommer og vinter 	<p>Samfunnsutvikling og kultur</p> <p>Kultur og fritid</p>
Friluftsområder	<p>Friluftsområder</p> <ul style="list-style-type: none"> Friluftsområder, parker og aktivitetsarenaer som tilrettelegger for lek og aktivitet sommer og vinter; badeplasser, sykkeløyper, skateparker, akebakker, skøytebaner, skiløyper mm. 	<p>Samfunnsutvikling og kultur</p>

		Kultur og fritid, Stedsutvikling og plan
Organisert aktivitet i kommunale haller	Organiserte aktiviteter – 8. – 10. trinn <ul style="list-style-type: none"> Ulike aktivitetstilbud f.eks. fotball, håndball, svømming, turn, dans, teater og korps mm. for 8. – 10. trinn 	Samfunnsutvikling og kultur Kultur og fritid, aktivitet v/frivillighet
Kulturskolen	Kulturskole aktiviteter – 8. – 10. trinn <ul style="list-style-type: none"> Lier kulturskole tilbyr undervisning i dans, musikk, teater, skapende skriving, sirkus og visuell kunst som keramikk og tegning/maling. Tilbudene gis primært til kommunens barn og unge i alderen 3 til 19 år. 	Samfunnsutvikling og kultur Kulturskolen
Bibliotek	Bibliotek aktiviteter – 8. – 10. trinn <ul style="list-style-type: none"> Åpen møteplass med utlån av bøker, lesestunder og aktivitet tilpasset ungdom f.eks. sjakk og andre spill. Møteplass og aktivitetstilbud for unge på Tranby og Lierbyen med ungdomsbibliotekar 	Samfunnsutvikling og kultur Kultur og fritid, Bibliotek
BUA – utlån	<ul style="list-style-type: none"> Utlån av sports- og fritidsutstyr på Tranby og i Lierbyen 	Samfunnsutvikling og kultur Kultur og fritid, BUA
UKM	Ungdommens kulturmønstring – 8. – 10. trinn <ul style="list-style-type: none"> Kulturell møteplass og festival for ungdom 	Samfunnsutvikling og kultur Kultur og fritid
Ferieaktiviteter	Ferieaktiviteter – alle barn og ungdommer 8. – 10. Trinn som bor og går på skole i Lier <ul style="list-style-type: none"> Ferieaktiviteter i vinter og sommerferien, samt mulighet for jobb i aktiviteter via samarbeidsaktører 	Samfunnsutvikling og kultur Kultur og fritid, ferietilbud
Skolehelsetjeneste	Skolehelsetjeneste – alle ungdommer på grunnskole og i videregående opplæring <ul style="list-style-type: none"> Skolehelsetjeneste med individuelle og gruppe konsultasjoner – vaksineprogram <ul style="list-style-type: none"> Individuelle samtaler med helsesykepleier 8. trinn Gruppesamtaler med helsesykepleier om seksuell helse 9. trinn Besøk på helsestasjon for ungdom 10. trinn Deltagelse i markering av Verdensdagen for psykisk helse Temadag for avgangselever, sammen med skole, helse, politi og Statens vegvesen 	Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling Helsetjenesten barn og unge, foreldre og gravide
0 -26	Fokus på å finne gode løsninger for at barn, unge og deres familier skal få rask og riktig hjelp. Tilbyr individuelle konsultasjoner, familiesamtaler, kurs og gruppetilbud. Fagpersoner fra 0-26 jobber også fast på helsestasjon for ungdom. Bemannet veiledningstelefon.	Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling Helsetjenesten barn og unge, foreldre og gravide
Utekontakter	Oppsøkende ungdomsarbeid 12 – 20 år. Systematisk og fleksibel tilstedeværelse i ungdommers nærmiljøer, fysisk og digitalt. Fokus på å bygge tillit, skaffe kunnskap og etablere kontakt, i samarbeid med andre tjenester ved behov. Målet er å nå ungdom som ikke fanges opp av det ordinære hjelpeapparatet, gjøre støtte lett tilgjengelig og forebygge eller intervensere tidlig i vanskelige livssituasjoner.	Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling Helsetjenesten barn og unge, foreldre og gravide
Støtte og veiledning PPT	Støtte og veiledning PPT – all ungdom 8. - 10. trinn <ul style="list-style-type: none"> Støtte og veiledning om inkludering Støtte og veiledning fra mobbeombud 	Oppvekst PPT
Samfunnsutvikling tilpasset barn og unge	Helsefremmende oppvekstmiljø	Samfunnsutvikling og kultur

	<ul style="list-style-type: none"> Samfunnsutvikling og planlegging skal sikre og bidra til aktivitetsfremmende omgivelser som gir varierte muligheter for sosialt samvær, lek og utfoldelse for barn og unge. Medvirkning av barn og unge i samfunnsutvikling og planarbeid jmf. Plan og bygningsloven. 	Stedsutvikling og plan
Koordinator inkludering og mangfold 50 %	Koordinere, tilrettelegge og organisere samarbeidet internt i kommunen og mellom kommunen og andre aktører, med mål om å inkludere flere barn og unge i fritidsaktiviteter.	Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling Samfunnsmedisinsk enhet
Redusert pris/gratis halleie	Lag og foreninger som organiserer aktiviteter for barn og unge får gratis og reduserte priser for lån av lokaler.	Samfunnsutvikling og kultur Kultur og fritid
Unge krefter	Unge Krefter er et arbeidsrettet tiltak som gir ungdom arbeidserfaring gjennom tilrettelagte deltidsjobber i samarbeid med lokalt næringsliv. Ungdommene får opplæring i grunnleggende arbeidslivsferdigheter og tett oppfølging før og under jobb.	Samfunnsutvikling og kultur Kultur og fritid
Hjertesone	Sommerjobb som aktivitetsledere til trafikklubb på SFO. Spesielt rettet mot ungdomsskoleelever.	Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling Samfunnsmedisinsk avdeling
Generasjon M	I samarbeid med sosial entreprenør Generasjon M og Sparebankstiftelsen DNB har kommunen etablert 24 arbeidsplasser for ungdom i alderen 14-20 år. Ungdommene jobber som besøksvenner på kommunens sykehjem og bofellesskap.	Helse, omsorg og velferd i samarbeid med Generasjon M
Foreldreveiledning	Foreldreveiledningskurs i regi av ulike instanser i kommunen.	Oppvekst, Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling Helsetjenesten barn og unge, foreldre og gravide, Forebyggende tjenester, Barneverntjenesten
Introduksjonsprogram for flyktninger	Veiledning og kurs for flyktninger i introduksjonsprogram - <ul style="list-style-type: none"> Norskopplæring Kurs i livsmestring Foreldreveiledning Boveiledning 	Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling, Oppvekst Forebyggende tjenester, Lier voksenopplæring er ansvarlig for norskopplæring.
NAV i vgs	NAV i vgs. – vgs. Elever <ul style="list-style-type: none"> Ansatt fra NAV er til stede på St. Hallvard og Lier vgs. Arbeider for å hindre utenforskap og drop-out, samt være bindeledd mellom NAV og skole Elev i jobb arrangerer jobbmesse en gang i året 	Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling NAV Lier
Praksis og lærlingplasser	Lier kommune tilbyr læreplasser og praksisplasser for ungdom og studenter innen videregående opplæring, høyskole og universitet. Kommunen har om lag 50 lærlinger fordelt på syv fagområder og tilbyr til enhver tid 20-50 praksisplasser for elever i videregående opplæring, på høyskole og universitet. De fagområdene kommunen tilbyr, er helsefagarbeider, kontor- og administrasjonsfaget, barne- og ungdomsarbeiderfaget, aktivitørfaget, byggdrifterfaget, IKT-faget og anleggsgartnerfaget.	Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling HR
Barne- og ungdomstilbud fritid	Tilbud tilpasset barn og ungdom <ul style="list-style-type: none"> BUA Aktiv: Åpen hall og fritidsklubb i samarbeid med lokale idrettslag. Tilbud 5 dager i uken for 5.-10. trinn på skoler og klubbhus. 	Samfunnsutvikling og kultur Kultur og fritid

	<ul style="list-style-type: none"> Ungdomshuset V2: møteplass med ulike aktiviteter for ungdom 13-20 år. 	
Helsetasjon for ungdom	<p>Helsetasjon for ungdom – alle ungdom og unge voksne (13 – 26 år)</p> <ul style="list-style-type: none"> Drop-in og timebestilling Bemannet av lege, jordmor, helsesykepleier og psykiatrisk sykepleier Selvttest-stasjon for seksuelt overførbare infeksjoner. 	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>Helsetjenester barn og unge, foreldre og gravide</p>
Elevråd og ungdomsråd	Legger til rette for medvirkning fra lokal ungdom i planer og prosesser.	Oppvekst
GULE TILTAK		
Ungdomshjelpa	<p>Tverrfaglig samarbeidsarena for å diskutere løsninger i enkeltsaker med ungdommen selv. Ungdomshjelpa er for dem med større sammensatte behov.</p> <p>Alle (for eksempel PPOT, BUP, innbyggere) kan henvende seg via mottakstelefon for å komme i kontakt.</p>	<p>Helse, omsorg og velferd</p> <p>Psykisk helse og rus</p>
Trygg start (sårbare gravide)	Tverrfaglig samarbeidsgruppe knyttet til oppfølging av sårbare gravide.	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>Helsetjenesten barn, unge, foreldre og gravide</p>
Fritidsveiledning	Kartlegging og individuell oppfølging på lavterskelnivå, med målsetting om en god og aktiv fritid. Opptil 20 år.	<p>Samfunnsutvikling og kultur</p> <p>Kultur og fritid</p>
Helsetjenesten 0-26	Individuelle konsultasjoner og familiesamtaler i begrenset omfang.	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>Helsetjenesten barn, unge, foreldre og gravide</p>
Psykisk helse og rus	<p>Mottakstelefon hvor alle kan ta kontakt, både hjelpeapparat og innbyggere selv. Telefonen er åpen mandag og onsdag 10-14. drop-in samtaletilbud hver onsdag kl 10-14. kurs i angst og depresjonsmestring over ti uker. 18-30. Individuell samtaleoppfølging.</p> <p>Rus:</p> <p>Lavterskel annekset- et dagtilbud for personer i aktiv rus (både rødt og gult nivå)</p> <p>12 trinns rusbehandling for de som ønsker å bli rusfrie.</p> <p>Ruskonsulenter- veiledning og oppfølging</p>	<p>Helse, omsorg og velferd</p> <p>Psykisk helse og rus</p>
<p>NAV</p> <ul style="list-style-type: none"> Ungdomsveiledere Jobbspesialister Arbeidstrening via NAV 	<p>Følger opp ungdom mot aktivitet og arbeid, samt økonomisk veiledning og ivaretagelse av rettigheter etter NAVs lovverk. 18-30 primært. Noen har rettigheter fra 16 år.</p> <p>Arbeidstrening via NAV</p> <ul style="list-style-type: none"> Ved utenforskap og behov for tilknytning til arbeidslivet Jobbsjansen i regi av NAV 	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>NAV</p>
NAV i VGS	Ungdom ut i jobb. Samarbeid med elevtjenesten og rådgivere på skolene.	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>NAV</p>
Ressursteam for skole	Ressursteam med faste møtepunkter på alle skoler.	Oppvekst
Ungdomsskole	Tverrfaglig samarbeid mellom skole, PP-tjeneste, helsetjenester og andre relevante instanser for tidlig og koordinert innsats.	<p>Barneverntjenesten, PP-tjenesten,</p> <p>Helsetjenesten barn, unge, foreldre og gravide</p>

	Ressursteamet arbeider både med enkeltelever og systemsaker, med mål om økt deltakelse, nærvær og læringsutbytte.	
Fremme nærvær og forebygge fravær	<p>Skolene følger rutiner i tråd med opplæringsloven § 10-6. og Lier kommunes veileder for forebygging og oppfølging av bekymringsfullt skolefravær.</p> <p>Ved begynnende eller gjentakende fravær følges eleven tidlig opp gjennom dialog med elev og foreldre, kartlegging av årsaker og enkle tilpassede tiltak.</p> <p>Innsatsen skal være helhetlig, koordineres av skolen og ha som mål å hindre at fraværet utvikler seg til økt utenforskap.</p> <p>Skolene rapporterer kvartalsvis til skoleeier på antall fraværssaker som gir grunnlag for bekymring. Bekymringsgrenser er satt fra og med fem prosent i tråd med nasjonale råd.</p>	<p>Oppvekst</p> <p>Kommunale og private grunnskoler</p> <p>Skoleeier/kommunen</p>
Friskliv Ung: Tur- og mestringstilbud i naturen.	Tiltak med fokus på medbestemmelse, handlingsrom, tillit og følelse av tilhørighet. Det skapes opplevelser av mestring til bruk inn i det sosiale liv, i studier og arbeidsforhold. 18-35 år.	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>Forebyggende tjenester</p>
Friskliv Ung: Hverdagsgledekurs	6 kursøker med helt konkrete grep i egen hverdag for økt hverdagsglede og med fokus på å vende tilbake til jobb (lønnet og ulønnet) eller studier. 18-35 år.	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>Forebyggende tjenester</p>
Foreldrecafé	Foreldre til barn eller ungdom som av ulike grunner strever med skolenærvær.	<p>Oppvekst</p> <p>Helsetjenesten barn, unge, foreldre og gravide</p>
RØDE TILTAK		
Familieteam/familiekoordinatorer	Helhetlig oppfølging av familier med lav inntekt.	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>NAV</p>
Fremme nærvær og forebygge fravær	<p>Skolene følger rutiner i tråd med opplæringsloven § 10-6. og Lier kommunes veileder for forebygging og oppfølging av bekymringsfullt skolefravær.</p> <p>Ved alvorlig eller langvarig fravær iverksettes tett og koordinert oppfølging gjennom tverrfaglig samarbeid mellom skole, elev, foreldre og relevante tjenester.</p> <p>Tiltakene skal bygge på helhetlig kartlegging og ha som mål å styrke elevens deltakelse, tilknytning og mulighet for å fullføre opplæringen.</p> <p>Skolene rapporterer kvartalsvis til skoleeier på antall fraværssaker som gir grunnlag for bekymring. Bekymringsgrenser er satt fra og med fem prosent i tråd med nasjonale råd.</p>	<p>Oppvekst</p> <p>Kommunale og private skoler</p>
NAV	<p>Kartlegging av barn hos mottagere av sosialhjelp: Kartlegging av barnets situasjon og behov. Behov for fritidsaktiviteter og utstyr prioriteres i saksbehandling. Frem til fullført VGS innenfor normert tid.</p> <p>Gjeldsrådgiver Bistår voksne med alvorlig gjeldsproblematikk. Alle aldere – omfatter også ungdommer</p>	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>NAV</p>

	<p>Forvaltning av inntekt</p> <p>Overtar forvaltningen av enkeltpersoners økonomi.</p> <p>Økonomi og sosialhjelp</p> <p>Tjenester til foreldre, barn og unge som avlastning, fritidskontakt, omsorgsstønad mm.</p> <p>Barnekoordinator/ koordinator</p>	
Vedtaksbaserte tjenester	<p>Tjenester til foreldre, barn og unge som avlastning, fritidskontakt, omsorgsstønad mm.</p> <p>Barnekoordinator/ koordinator</p>	<p>Helse, omsorg og velferd</p> <p>Forvaltning helse og bolig</p> <p>Personer med funksjonsnedsettelse,</p> <p>Kultur og fritid</p>
Ettervern for ungdom	<p>Frivillig hjelpetiltak for ungdom 18-25 år. Tiltaket skal bidra til at ungdom kan klare seg på egne bein i voksenlivet.</p>	<p>Oppvekst</p> <p>Barnevernstjenesten</p>
Eplefondet	<p>Støtte til fritidsaktiviteter for barn og unge i familier med lav inntekt. Til og med 19 år.</p>	<p>Samfunnsutvikling og kultur</p> <p>Kultur og fritid</p>
Friplasser og søskenmoderasjon	<p>Kulturskolen har rundt 25 friplasser forbeholdt barn og unge i familier med lav inntekt.</p>	<p>Samfunnsutvikling og kultur</p> <p>Kulturskolen</p>
Inntaksteam	<p>Tverrfaglig team på ledernivå med beslutningsmyndighet i sammensatte og krevende saker. Opptil 18 år.</p>	<p>Oppvekst</p> <p>Forebyggende tjenester</p> <p>Helse, omsorg og velferd</p>
FACT ung	<p>FACT ung-teamet er et samarbeid mellom kommune (Lier og Drammen) og spesialisthelsetjenesten (Bup) og gir et tverrfaglig tilbud til unge mellom 12-25 år med psykiske helse- og/eller rusutfordringer. Det er ungdom som har behov for langvarig, tilpasset og sammensatt innsats fra flere tjenester og aktører og som ikke har dratt nytte av ordinære helsetjenester. Oppfølging skjer på ulike arenaer som hjemme, på skole og i ungdommens nettverk.</p>	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>Helsetjenesten barn og unge, foreldre og gravide</p>
Alternativ opplæringsarena	<p>Lier kommune tilbyr alternative opplæringsarenaer der elever kan få deler av undervisningen. Formålet er å øke motivasjon, mestring og trivsel, samt gi mer praktisk læring utenfor klasserommet og på en annen arena enn skolen. For noen elever kan dette bidra til bedre læring og være et viktig supplement til ordinær opplæring.</p>	<p>Oppvekst</p> <p>PPT</p>
Ungdomslos	<p>Ungdomslos følger opp elever som er i ferd med å falle ut av opplæringen. Tiltaket bidrar til koordinering mellom skole, elev, foreldre og andre tjenester.</p>	<p>Oppvekst</p> <p>PPT</p>
NETTVERK OG FRIVILLIGHET		
TFG	<p>TFG står for Tverrfaglig Gruppe og består av virksomhetsledere innenfor Helsetjenesten, psykisk helse og rus, barnevern, krisesenteret, politiet, forebyggende tjenester, NAV, NOK Drammen, forvaltning helse og bolig. Samhandlingsarena med mål om kriminalitetsforebyggende tiltak i Liersamfunnet. Jobber hovedsakelig med systemsaker.</p>	<p>Oppvekst, Helse, omsorg og velferd, Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p>
Folkehelsegruppe: Næringsforening Idrettsråd Kulturråd Kommuneplanlegger	<p>Tverrfaglig møteplass for koordinering av folkehelse tiltak</p>	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p> <p>Samfunnsmedisinsk enhet</p>
Nettverk frivillighet	<p>Samhandlingsarena for frivillige organisasjoner og kommunale virksomheter</p>	<p>Forebyggende tjenester og organisasjonsutvikling</p>

		Forebyggende tjenester
Dialogmøter med frivillighet	Jevnlige møter mellom kommunen og frivilligheten for å utvikle tiltak og dekke behov.	Samfunnsutvikling og kultur Kultur og fritid
Tiltak for å motvirke utenforskap i regi av- og i samarbeid med diverse frivillige organisasjoner	Eksempler på tiltak: Idrettslag, kulturaktiviteter, God jul lille venn, gavekort, matutlevering, arrangementer, jobbmesse, bidrag til eplefondet, språkcafé, Basecamp	Frivilligheten i samarbeid med diverse kommunale tjenester